

Alkotmánybíróság

Dr. Bitskey Botond

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: Főtitkár Úr részére IV/1292-8/2020	
Érkezett: 2021 JAN 27.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Tisztelt Alkotmánybíróság:	db: 0

1535 Budapest, Pf.: 773

Tisztelt Alkotmánybíróság:

tárgy: adalék alkotmányjogi panaszhoz
hiv.sz.: IV/1292/2020.
kelt: Budapest, 2021. év 01. hó 26. nap

Alulírott KERTÉSZ ÉS TÁRSAI ÜGYVÉDI IRODA (

██████████ Panaszos) képviseletében eljárva, a már csatolt ügyvédi meghatalmazás alapján alkotmányjogi panaszunk kapcsán a következőket adjuk elő.

{1} Alkotmányjogi panaszunk egyik iránya, hogy a tisztességes eljárás alaptörvényi maximáján túllépve járt el a Kúria, mert kilépett a számára biztosított jogalkalmazási keretből, és a jogalkotás hatalmi ág hatáskörét elvonva maga alkotott jogot azzal, hogy a polgári perjog „keresetváltoztatás” fogalmát átértelmezve, a peres fél perlési jogát (keresetmódosításhoz való jogát) elvonta, s a keresetváltoztatás intézményét nem a törvényben leírt első tárgyalásban adta meg, hanem jóval előre hozta és egybemosta a 30 napos keresetindítási határidővel.

{2} Jól tudjuk, hogy a t. Alkotmánybíróság nem további rendes jogorvoslati fórum, így a Kúria indokolását nem bírálja felül, a jogesetet nem oldja meg.

Jelen ügyben igyekszünk megmutatni, nem erről van szó, hanem arról, hogy a t. Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény tisztességes eljárást elváró alapjogának megtartottságát érdemes vizsgálnia azon szűrőn keresztül, hogy igazoljuk, jelen esetben a Kúria által a jogszabály helyes tartalma ismert volt, de azon mégis tudatosan, szándékosan lépett túl, szembe helyezkedve magával a normával s jelentésével. Ez az a többlet, ami miatt a t. Alkotmánybíróságnak módja van beavatkozni panaszunk elfogadásával, mint ahogyan a hasonló, már felhívott esetekben is megtette (1/2020. (I. 2.) AB Határozat; 23/2018. (XII. 28.) AB határozat).

A Kúria által alkalmazott rendelkezést (rPp. 335/A. §) egy 2005-ös törvénymódosítást iktatta be. Az Alaptörvény 28. cikke szerinti elsődleges értelmezési eszköz, az indoklás egyértelműen eligazítja az olvasót abban, hogy az első tárgyaláson a közigazgatási határozat megtámadott rendelkezésének felülvizsgálatát bármely új érvrendszer alapján is kérni lehet, ezt hívják keresetváltoztatásnak. A törvénymódosítás a közigazgatási perre addig irányadó általános szabály, a rPp. 146. §-ához képest tartalmaz csak megszorítást, ebben a pertípusban nem az elsőfokú tárgyalás berekesztéséig lehet a keresetet változtatni, csak az első tárgyalás végéig.

„A keresetváltoztatásnak a Pp. hatályos szabályai tág lehetőséget biztosítanak. Ebben a tárgykörben a törvény fejezete sem tartalmaz speciális szabályt, ugyanakkor a keresetváltoztatás ilyen fokú liberalizációja a perelhúzás melegágyává válik, különös gondot okozva olyan ügyekben, ahol a peres eljárást már kétfokú hatósági eljárás előzte meg. Így indokolt e jogosítványnak a közigazgatási per keretén belül való korlátozása. A javaslat a bírói gyakorlattal összhangban egyik irányban megtiltja a kereset olyan jellegű kiterjesztését, mellyel a perindítási határidőn túl a közigazgatási határozat keresettel nem támadott önálló - a határozat egyéb rendelkezéseitől egyértelműen elkülöníthető - rendelkezését akarja a felperes megtámadni. Indokolt ugyanakkor a keresetváltoztatási jog további korlátozása időpontját tekintve úgy, hogy a keresetet legkésőbb az első tárgyalási napon (a tárgyalás elhalasztásáig) lehessen megváltoztatni.”

T/14604. számú törvényjavaslat a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról

██████████.pdf

A Kúria is ilyen tartalommal olvasta a rPp.335/A.§-át. A Kúria értette ugyan a szabályt, csak maga nem látta kívánatosnak. Ékes példája ennek, hogy a Kúria 2014-ben törvény módosítási javaslatot készített, amiben félreérthetetlenül kifejezte, tudja, hogy a szabály szerint a felperesnek módja van változtatni a keresetén, de ő maga viszolyog ettől, s az általa előadott szempontok befogadásával változtatás eszközölését kéri a jogalkotótól.

„A joggyakorlat-elemző csoport a több mint húsz éves ítélkezési gyakorlatra figyelemmel felülvizsgálta a Pp. XX. fejezetének szabályait és részletes javaslatokat készített a hatósági határozatok felülvizsgálatára irányuló perek eljárási szabályaira.

Az új szabályokra vonatkozó legfontosabb javaslatok a következők: [...] 1.10. Pontosítani kell a keresetváltoztatásra vonatkozó szabályokat.”

Kúria Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium Közigazgatási joggyakorlat-elemző csoport 2014.EI.II.F.1/7 Közigazgatási perjog /Összefoglaló vélemény/ Budapest 2014. (a továbbiakban: Kúria Összefoglaló Véleménye) 43 - 44.o. ██████████.pdf

„A Pp. 335/A.§ (1) bekezdése alapján legkésőbb az első tárgyaláson biztosított a keresetmódosítás lehetősége. Ez a szabály megfontolandó akként, hogy

- a) a perindítási határidő letelte után keresetet változtatni nem lehet; vagy
- b) tételesen felsorolt ügyekben kizárt, hogy a perindítási határidő letelte után módosítsák a keresetet.”

Kúria Összefoglaló Véleménye 172. o. utolsó-173.o. első bekezdések

„Amennyiben a keresetlevél benyújtásával a kereseti kérelem rögzült, ne legyen megengedett további kérelmek befogadása, ne lehessen újabb jogszabálysértésre hivatkozni. A félnek 30 napon belül lehetősége van azt felmérni, hogy a határozat miért sérelmes számára, szükségtelen erre még további határidőt biztosítani.” [...] „Amennyiben nem támogatandó, hogy általánosságban a keresetindítási határidő után kizárt a keresetmódosítás, azt ettől függetlenül egyes ügytípusokra ki lehetne mondani.”

Kúria Összefoglaló Véleménye 173.o.

Összefoglalva: megmutattuk, hogy a panaszolt ítéletben a Kúria tudatosan helyezkedett szembe a joggal, az általa feltárt és kétség nélkül beazonosított jelentést tartalmat (ti. az első tárgyalás = az első tárgyalás) nem juttatta érvényre, hanem a saját jogalkotási módosítási indítványa szerinti tartalommal töltötte ki a normát úgy, hogy a szabály maga nem módosult időközben. Nem volt vitás normatartalom, a Kúria tudta, mi a szabály értelme, mondanivalója, csak az nem felelt meg a saját elképzeléseinek. Ezt a magatartása szétfeszíti a tisztességes eljárás kereseteit, s elszenvedőjét megilleti az alapjogi jogvédelem.¹

{3} További eseteket is citálunk arra, hogy a t. Alkotmánybíróság osztja a panasz azon gondolatát, hogy a tisztességes eljárás alapjogának ernyője alatt érdemelnek védelmet azok az esetek, amikor a jogalkalmazó hatalmi ág jogalkotói hatalmat vindikál magának.

„[23] A bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó

¹ Az általunk hivatkozottak a világhálón elérhetően nyilvános információk, ezért pusztán az elérési utat, a link-et illesztettük a felhívottakhoz. Ha a t. Alkotmánybíróság ezt nem látná elégségesnek, kérjük jelezzék és nyomtatott formában is benyújtjuk.

bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel. [...]

[29] A fentieket összefoglalva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a törvényszék *contra legem* jogalkalmazása három, egymást erősítő feltétel együttes fennállása következtében ért fel az alkotmányossági sérelem szintjére, és sértette az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát. Egyrészt a törvényszék a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolta meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta. Másrészt, ezzel párhuzamosan, a törvényszék önkényesen járt el akkor, amikor a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe. Harmadrészt a törvényszék önkényesen járt el akkor is, amikor döntését egy olyan bírósági joggyakorlatra alapította, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezte.

[30] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket indokolás nélkül figyelmen kívül hagyó bírósági indokolás azáltal okozta a jelen ügyben az egész bírósági eljárás tisztességtelenségét, hogy az indokolás hiánya két különböző jellegű jogalkalmazói önkénnyel is összekapcsolódott.

[31] Mivel az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a támadott bírói ítélet sértette az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, megállapította a Balassagyarmati Törvényszék 21.Pf.20.741/2015/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességét, és azt megsemmisítette.”
[20/2017. (VII. 18.) AB határozat]

„Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint továbbá a *contra legem* bírói jogértelmezés felveti "a bíróságok törvényeknek való alávetettsége elvének sérelmét is. A jogállamiság elvéből, követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Ellenkező esetben sérülne a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előre láthatósági elvárás" (3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [27]; de ugyanígy: 3173/2015. (IX. 23.) AB határozat, Indokolás [52]).”
[3137/2020. (V. 15.) AB határozat; 3136/2020. (V. 15.) AB határozat; 3135/2020. (V. 15.) AB határozat; 3134/2020. (V. 15.) AB határozat]

„[26] [...] A "bírói jogalkotás", amíg az kizárólag a jogszabályok értelmezésén alapul (amíg a bírói-ítélkezési hatalom nem veszi át alapvetően és közvetlenül a jogalkotás funkcióját), nem kerül ellentétbe a hatalommegosztás elvével" (2/2016. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [40]). [...]

[29] A jogértelmezésre - akár az adott jogvitához kötődően, akár, mint jelen esetben a tartós jogalkalmazási gyakorlat egységének biztosítására irányulóan - csak a jogi szabályozás keretei között kerülhet sor. A bírói hatalom tehát alapvetően és közvetlenül nem veheti át a jogalkotás funkcióját egyik - a hatalommegosztás rendjében erre feljogosított - szervtől sem. [...]"
[19/2017. (VII. 18.) AB határozat]